

Sygn. akt II C 1177/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSO Marek Kruszewski

Protokolant: Małgorzata Grzęda

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 marca 2014 roku, w Łodzi

sprawy z powództwa Z. S.

przeciwko Miastu Ł.

o zapłatę

1/ oddała powództwo;

2/ zasądza od Z. S. na rzecz Miasta Ł. kwotę 7.203,80 zł (siedem tysięcy dwieście trzy złote osiemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

3/ nie obciąża stron nieopłaconymi kosztami sądowymi.

II C 1177/13

UZASADNIENIE

Z. S. wniósł pozew o zasądzenie od Miasta Ł. 730'000,00 zł z ustawowymi odsetkami od 7 marca 2013r. do dnia zapłaty tytułem częściowego odszkodowania za szkodę wynikającą z zawarcia przez pozwanego umów sprzedaży lokali mieszkalnych nr (...) położonych w Ł. przy ul. (...), oraz kosztów procesu według norm. Powód powołał się na fakt, że jest spadkobiercą współwłaścicielki nieruchomości przy ul. (...). Postanowieniem z 17 marca 1960r. Sąd stwierdził nabycie własności tej nieruchomości przez Skarb Państwa w trybie przemilczenia. Decyzją Wojewody (...) z 4 listopada 1991r. stwierdzono nabycie przez Miasto Ł. z mocy prawa, nieodpłatnie własności tej nieruchomości. Na skutek wznowienia postępowania z 1959r. 31 stycznia 2002r. wydany został wyrok, którym oddalono powództwo o ustalenie nabycia przedmiotowej nieruchomości przez Skarb Państwa, przez przemilczenie. Na skutek wniosku powoda Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał decyzję, w której stwierdził, że decyzja komunalizacyjna z 4 listopada 1991r. dotycząca nieruchomości przy ul. (...) została wydana z naruszeniem prawa w części obejmującej lokale nr (...) wraz ze związanymi z nimi udziałami we współwłasności, zaś w pozostałej części stwierdzono nieważność tej decyzji. W latach dziewięćdziesiątych Miasto Ł. sprzedało lokale nr (...) jako odrębne przedmioty własności osobom fizycznym, co spowodowało nieodwracalne wyzucie Z. S. z należnego mu prawa własności.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm, podnosząc zarzut braku legitymacji biernej Gminy w tym procesie oraz zarzut przedawnienia ewentualnych roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynów, które miały miejsce w latach dziewięćdziesiątych.

Stan faktyczny:

Z. S. jest spadkobiercą jednej ze współwłaścielek nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Prawomocnym postanowieniem z 17 marca 1960r. wydanym w sprawie V Ns I 2278/59 Sąd Powiatowy w Łodzi stwierdził nabycie przez Skarb Państwa własność tej nieruchomości przez zasiedzenie. 4 listopada 1991r. Wojewoda (...) wydał decyzję, w której stwierdził nabycie przez Gminę Ł. z mocy prawa nieodpłatnie własności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Decyzja ta uprawomocniła się 18 listopada 1991r. Prawomocnym wyrokiem z 31 stycznia 2002r. wydanym na skutek wznowienia postępowania w sprawie V Ns I 2278/59, Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił pozew Skarbu Państwa i Miasta Ł. o ustalenie nabycia własności przedmiotowej nieruchomości przez Skarb Państwa przez przemilczenie w trybie dekretu o majątkach opuszczonych i ponemieckich, stwierdzając brak po temu podstawowej przesłanki w postaci bezczynności właściciela.

12 lipca 2010r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał decyzję stwierdzającą, że decyzja Wojewody (...) z 4 listopada 1991r. stwierdzająca nieodpłatne nabycie przez Gminę Ł. własności nieruchomości przy ul. (...) w Ł. została wydana z naruszeniem prawa w części obejmującej lokale nr (...) znajdujące się na terenie nieruchomości, wraz z przynależnymi tym lokalom udziałami we współwłasności oraz stwierdził nieważność tej decyzji w pozostałej części. Została ona utrzymana w mocy decyzją Ministra Administracji i Cyfryzacji z 7 marca 2013r. wydaną na skutek wniosku Prezydenta Miasta Ł. o ponowne rozpatrzenie sprawy.

/ kopia postanowienia spadkowego – 17, kopia postanowienia spadkowego – k 18, kopia postanowienia V Ns I 2278/59 – k 19, kopia decyzji z 4 listopada 1991r. – k 20-21, kopia wyroku z 31 stycznia 2002r. z uzasadnieniem – k 22-25, kopia decyzji z 12 lipca 2010r. – k 26-27, decyzja z 7 marca 2013r. – k 28-30, odpis kw Nr (...) – k 36-47 /

W latach 1994 - 1997 Miasto Ł. sprzedało osobom fizycznym znajdujące się na nieruchomości przy ul. (...) lokale mieszkalne o numerach (...) jako odrębne przedmioty własności wraz z przypadającymi na nie udziałami we współwłasności.

/ odpis kw Nr (...), (...), (...), (...), (...) oraz (...) – k 48-114 /

W 2011r. Z. S. wezwał Skarb Państwa i Miasto Ł. do próby ugodowej. Do zawarcia ugody nie doszło.

/ kopia protokołu posiedzenia w sprawie I Co 97/11 – k 34-35 /

Sąd nie uwzględnił wniosków dowodowych powoda o załączenie akt V Ns I 2278/59 byłego Sądu powiatowego w Łodzi, II C 1196/01 oraz umów sprzedaży lokali nr (...) w przedmiotowej nieruchomości uznając, że załączone do akt dokumenty są wystarczające dla dokonania ustaleń faktycznych w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia.

Sąd nie uwzględnił wniosku strony powodowej o dopuszczenie dowodu z operatu szacunkowego rzeczoznawcy majątkowego M. F. załączonego do pozwu oraz wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw szacowania nieruchomości uznając, że okoliczność, na którą zostały zgłoszone, a mianowicie wartość przedmiotowych lokali, a co za tym idzie – wysokość szkody, jest obojętna dla rozstrzygnięcia wobec dokonanej przez Sąd oceny bezzasadności powództwa skierowanego przeciwko Miastu Ł..

Sąd zważył, co następuje:

Z uzasadnienia pozwu wynika w sposób jednoznaczny, że roszczenie zgłoszone w tej sprawie zmierza do zrekompensowania szkody powoda polegającej na bezpowrotnym pozbawieniu go prawa własności w zakresie lokali mieszkalnych nr (...) znajdujących się na nieruchomości przy ul. (...), co było następstwem sprzedania ich przez Miasto Ł. legitymujące się w dacie sprzedaży tytułem własności wynikającym z nabycia nieruchomości z mocy samego prawa tj. na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990r. przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (dz. U. Nr 32 poz. 191). Sprzedaż wspomnianych wyżej nieruchomości była możliwa ponieważ została wydana prawomocna decyzja Wojewody (...) stwierdzająca nabycie własności nieruchomości przy ul. (...) przez Miasto Ł.. Odnośnie tej decyzji, w zakresie, w jakim dotyczyła ona sprzedanych lokali, stwierdzono następnie, iż została wydana z naruszeniem prawa. Skutek takiego stwierdzenia jest

taki, że sama decyzja Wojewody z 4 listopada 1991r. w części stwierdzającej nabycie przez Gminę własności lokali nr (...) wraz z przypadającymi na nie udziałami we współwłasności nie została wzruszona, a więc nie mogą zostać cofnięte skutki rzeczowe umów sprzedaży tych lokali zawartych przez pozwanego z osobami fizycznymi w latach 1994 – 1997. Nie ulega zatem wątpliwości, że w majątku Z. S. powstał uszczerbek będący szkodą w rozumieniu art. 361 § 2 kc.

Szkoda ta nie podlega jednak rekompensacie na zasadach ogólnych ponieważ została wyrządzona ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed 1 września 2004r., co do której stwierdzono po tej dacie wydanie jej z naruszeniem prawa – w części obejmującej sprzedane lokale. W takiej sytuacji podstawą prawną roszczeń odszkodowawczych jest art. 160 kpa mimo, iż został on uchylony. Jego zastosowanie w tego rodzaju stanach faktycznych zostało potwierdzone uchwałą Sądu Najwyższego z 31 marca 2011r. wydaną w sprawie III CZP 112/10, na którą, nota bene, powołują się obie strony tego procesu. Zgodnie z art. 160 § 1 kpa poszkodowanemu na skutek wydania decyzji z naruszeniem prawa lub na skutek wydania decyzji, co do której stwierdzono nieważność, przysługuje odszkodowanie w wysokości rzeczywiście poniesionej szkody z wyłączeniem utraconych korzyści. Zgodnie z art. 160 § 3 kpa zasadą jest, że odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję z naruszeniem art. 156 § 1 kpa. W niniejszej sprawie organem tym był Wojewoda (...), a więc organ administracji państwowej, czyli z punktu widzenia prawa cywilnego – reprezentant Skarbu Państwa, a nie Gminy. Wyjątek od tej reguły zachodzi wówczas, gdy winę za powstanie okoliczności wskazanych w art. 156 § 1 kpa ponosi inna strona postępowania dotyczącego tej decyzji. W takim wypadku roszczenie o odszkodowanie służy wyłącznie w stosunku do tej strony – art. 160 § 3 kpa in fine.

Na gruncie tej sprawy oznacza to, że obowiązkiem procesowym powoda, wynikającym z art. 6 kc, było udowodnienie iż Miasto Ł., jako strona postępowania w wyniku którego Wojewoda wydał decyzję komunalizacyjną z 4 listopada 1991r., ponosi winę za zaistnienie okoliczności, które dały podstawę do stwierdzenia iż została ona wydana z naruszeniem prawa.

W decyzjach z 12 lipca 2010r. oraz z 7 marca 2013r. wskazano, iż rażąco naruszenie prawa przy wydawaniu decyzji z 4 listopada 1991r. polegało na stwierdzeniu nabycia przez Gminę własności nieruchomości, która nie stanowiła własności Skarbu Państwa w dniu 27 maja 1990r. W dacie wydania decyzji z 4 listopada 1991r. własność Skarbu Państwa była jednak potwierdzona prawomocnym orzeczeniem Sądu Powiatowego w Łodzi z 1960r. Strona powodowa nie wskazała na czym miałyby polegać w tej sytuacji zawinienie Miasta Ł.. Pozwany będący jednostką samorządu terytorialnego nie może ponosić winy za to, że w 1959r. wszczęte zostało postępowanie, które doprowadziło do stwierdzenia nabycia własności przez Skarb Państwa już chociażby z tej przyczyny, że podmiot ten nie istniał w latach pięćdziesiątych. Powód nie wskazał też żadnych okoliczności, nie mówiąc już o ich udowodnieniu, które wskazywałyby, że występując do Wojewody z wnioskiem o stwierdzenie nabycia przez Gminę własności nieruchomości przy ul. (...) pozwany miał wiedzę odnośnie wadliwości postanowienia z 17 marca 1960r., co mogłoby wskazywać na jego zawinienie.

Wobec tego należało uznać, że nie ma żadnych przesłanek do przyjęcia odpowiedzialności Miasta Ł., jako uczestnika postępowania w wyniku którego wydano decyzję Wojewody (...) z 4 listopada 1991r., w oparciu o art. 160 § 3 kpa., a co za tym idzie Gmina nie jest legitymowana biernie w tym procesie.

Mając na względzie przytoczone argumenty, Sąd oddalił powództwo obciążając powoda, jako stronę przegrywającą obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów procesu obejmujących wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika oraz udokumentowane wydatki na korespondencję doręczoną bezpośrednio pełnomocnikowi strony przeciwnej, na podstawie art. 98 kpc.